

Halide Edib Adivar

Kalp Ağrısı

HALİDE EDİB ADIVAR

KALP AĞRISI

Can Miras

Kalp Ağrısı, Halide Edib Adivar

© 2010, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2010

20. basım: Eylül 2023, İstanbul

Bu kitabın 20. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Mustafa Çevikdoğan

Editörler: Dr. Mehmet Kalpaklı - S. Yeşim Kalpaklı

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık
San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul
Sertifika No: 52098

ISBN 978-975-07-2165-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

HALİDE EDİB ADIVAR

KALP AĞRISI

ROMAN

♥can

Halide Edip Adıvar'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

<i>Ateşten Gömlek</i> , 2007	<i>Yeni Turan</i> , 2014
<i>Handan</i> , 2007	<i>Hindistan'a Dair</i> , 2014
<i>Mor Salkımlı Ev</i> , 2007	<i>Ateşten Gömlek (Günümüz Türkçesiyle)</i> , 2014
<i>Sinekli Bakkal</i> , 2007	<i>Vurun Kahpeye (Günümüz Türkçesiyle)</i> , 2014
<i>Türk'ün Ateşle İmtihani</i> , 2007	<i>Türkiye'de Şark-Garp ve Amerikan Tesirleri II</i> , 2015
<i>Vurun Kahpeye</i> , 2007	<i>Döner Ayna</i> , 2015
<i>Yolpalas Cinayeti</i> , 2008	<i>Sonsuz Panayır</i> , 2016
<i>Son Eseri</i> , 2008	<i>Halka Doğru</i> , 2017
<i>Tatarcık</i> , 2009	<i>Kenan Çobanları / Maske ve Ruh</i> , 2018
<i>Türkiye'de Şark-Garp ve Amerikan Tesirleri</i> , 2009	<i>Heyula</i> , 2019
<i>Âkile Hanım Sokağı</i> , 2010	<i>Seviye Talip</i> , 2020
<i>Zeyno'nun Oğlu</i> , 2010	<i>Harap Mabetler</i> , 2020
<i>Çaresaz</i> , 2011	<i>Mevut Hüküm</i> , 2021
<i>Sevda Sokağı Komedyası</i> , 2011	<i>İstanbul'da Bir Yabancı</i> , 2022
<i>Kerim Usta'nın Oğlu</i> , 2012	
<i>Dağa Çıkan Kurt</i> , 2014	

HALİDE EDİB ADIVAR, 1882'de İstanbul'da doğdu. Üsküdar Amerikan Kız Koleji'nde okudu. 1908'de yazmaya başladığı kadın hakları hakkındaki yazılarından dolayı kimi kesimlerin düşmanlığını kazandı. 31 Mart Ayaklanması sırasında Mısır'a kaçmak zorunda kaldı. 1909'dan sonra öğretmenlik, müfettişlik yaptı. Balkan Savaşı yıllarında hastanelerde çalıştı. 1919'da Sultanahmet Meydanı'nda, İzmir'in işgalini protesto mitinginde tarihî bir konuşma yaptı. 1920'de Anadolu'ya geçerek Kurtuluş Savaşı'na katıldı. Onbaşı ve üstçavuş rütbeleri aldı. Savaşı izleyen yıllarda Cumhuriyet Halk Fırkası'yla fikir ayrılıklarına düştü. Bunun sonucunda 1917'de evlendiği ikinci eşi Adnan Adıvar'la birlikte Türkiye'den ayrıldı. İlerleyen yıllarda konferanslar vermek üzere ABD'ye gitti, Mahatma Gandhi tarafından Hindistan'a çağrıldı. 1939'da İstanbul'a dönen Halide Edib, 1940'ta İstanbul Üniversitesi'nde İngiliz Filolojisi Kürsüsü başkanı oldu, 1950'de Demokrat Parti listesinden bağımsız milletvekili seçildi. 1954'te istifa ederek evine çekildi. 1964'te öldü.

İçindekiler

Sunuş	11
Kısaltmalar	12
Prelüd	13
1. Azize'nin yeğeni	17
2. Berabere	24
3. Saffet-Hasan	32
4. Karara doğru	51
5. Zeyno'nun jurnalinden	61
6. Zeyno'dan babasına	156
7. Per Günt ve Hasan Bey	169
8. Gene doktorun odasında	192
9. İstanbul'dan Viyana'ya	200
10. Zeyno'nun jurnaline zeyl	207
11. Azize'den Zeyno'ya	224
12. Hasan'ın içyüzü; Viyana'da olan biten	234
13. Azize'nin saltanatı	261
14. Muhsin Bey'in karısı	276
15. Azize'nin kocası	281

16. Hasan iznini nasıl geçirdi?	288
Açıklamalar	301
Başvurulan kaynaklar	302

Sunuş

Kalp Ağrısı, 2 Mart ile 8 Temmuz 1924 arasında *Vakit* gazetesinde tefrika edildikten sonra, aynı yıl kitap olarak da yayımlanmıştır. Halide Edib'in ölümünden iki yıl kadar önce, 1962 yılında yapılan üçüncü baskıda, metnin az da olsa sadeleştirildiğini görmekteyiz. Karşılaştırmalı metne esas olarak, işte bu, yazarın ölümünden önce yayımlanan son baskı esas alınmıştır. Metin, ayrıca, 1924'teki ilk baskı ile kontrol edilmiş ve atlanan ve yanlış yazılan pek çok yer düzeltilmiştir. *Kalp Ağrısı*'nın bu karşılaştırmalı metnini hazırlarken, serinin bundan önceki kitaplarında olduğu gibi, yazarın özgün diline ve üslubuna hiç dokunulmamış, sadeleştirme yapılmamış, yalnızca gerekli görülen yerlerde, aynı sayfa altına notlar konulmuştur. Notların uzun olması durumunda ise açıklama yapılacak kelimeye (*) işareti koyulmuş ve açıklaması kitabın sonunda verilmiştir.

Mehmet Kalpaklı

KISALTMALAR

Alm.	:	Almanca
Ar.	:	Arapça
Coğ.	:	Coğrafya
Fr.	:	Fransızca
İng.	:	İngilizce
Yun.	:	Yunanca

PRELÜD¹

Sahne, Nuruosmaniye'de bir doktor muayenehanesi üzerindeki hususî oda, şahıslar da Doktor'la kıızıydı.

Yeşil, büyük abajurun altında eşya tatlı, koyu bir sükûn içinde dinleniyor gibi görünüyor; hattâ köşede sobaya yüzünü çevirmiş, geniş koltuğuna uzanmış olan baş da biraz uzun beyaz saçlarıyla uyuyor hissini veriyordu.

Sobanın keyifle yanan kırmızı alevleri yeşil ışıklar ve gölgelerle tatlı tatlı oynuyor ve tam sobanın önünde Doktor'un koltuğunun yanında küçük ve alçak bir iskemlede ince bir kız, başını babasının dizine dayamış, gözleri halıda, derin bir sessizlik içinde düşünüyordu.

Doktor, beyaz, uzun saçları arasında zarif yüzü, geniş alnından biraz sivrilen çenesine doğru uzanan düzgün ve sevimli çizgileriyle düşünen, yaşayan ve çok hissedilen bir sima idi. Dizine başını koyup yatan genç kız da, kestane rengi kısa yumuşak saçları, biraz büyücek, renkli dudakları; kanatları geniş, düzgün burnu; büyük, derin, kestane rengi gözleri; sıcak, krem teni ve yirmi sene evvelki terâvetiyle² tekerrür eden³ geniş alınlı, ince

1. Başlangıç.

2. Tazeliğiyle.

3. Tekrar eden.

çeneli yüzüyle babasının geçmiş senelerde çizilmiş canlı bir portresine benziyordu. Kızın da, babası gibi, geniş alnı ortasında derin çizgileri, uzun kirpikli gözlerinin ağır kapaklarıyla çok düşünen bir ifadesi, çenesine doğru incelen hatlarıyla yüzünün hassas, rahîm¹ ve idealist bir manâsı vardı. Yalnız biraz alay, biraz sevgi ifade eden azıcık kalın dudaklı büyük ağzı, burnunun Doktor'dan fazla açık ve canlı manâsı ondaki fikir ve kalp kudretine daha cinsiyetinden gelen bir ihtiras, sıcak olmaktan ziyade kaynamaya hazır kudretli bir mizaç ilâve ediyordu.

Ziyası², eşyası, ateşi ve oturan canlılarıyla dalgın bir sükûn içinde duran odada ilk hareket, genç kızın uzun parmaklı kuvvetli elini, babasının göğsüne doğru uzatması oldu. Derhal iki kuvvetli el onu avuçladı, içine aldı:

— Ne düşünüyorsun Zeyno?

Kızın adı Zeynep'ti, annesinin babası Kürt olduğu için ve aynı büyükbabasının ırkî ateşinden genç kıza, yalnız babasının anladığı, kaynayan bir mizaç ve ihtiras geçtiği için babası ona "Zeyno" derdi. Bir zaman Doktor'un suali cevapsız kaldı.

— Nişan halkanı hayli zamandır takmıyorsun Zeynep!

— Ben de nişan halkama dair düşünüyordum, Doktor!

— Ben de senin nişan halkanı çıkaralı ne kadar zaman geçtiğini düşünüyordum. Saffet buna bir şey demiyor mu?

Zeynep, Doktor'un elini tuttu, çekti, kendi göğsüne, ipek bluzunun altındaki boynuna ince bir zincirle takılmış yuvarlak, katı şeye götürdü.

— Halka boynumda baba. Saffet kalbimde, fakat

1. Şefkatli.

2. Işığı.

onu takmamaya karar vermeden, sana roman gibi bir hikâye anlatacağım. Korkma, sıkılmazsın; çünkü hayli gü-lünç, hayli melodram denilecek bir şey!

— Sen kendinle eğlenmeye çalışıyorsun Zeyno, hikâ-yeyi bu akşam anlatmak istiyorsun değil mi? Tuhaf, ben de vaktiyle birine anlatmak isteyip de anlatamadığım bir hikâyeyi sana söylemek istiyordum. Bunu da bana hatırlatan senin bu halkayı parmağından çıkarman oldu.

— Anneme söylemek isterdin değil mi?

— Evet Zeyno, fakat söylemeden öldü. Şimdi sana söylersem ona karşı vazifemi yapmış olacağım. Meselâ sen de bu akşamki hikâyeyi yirmi iki sene bekleyip de Saffet'in çocuğuna söyleyen nasıl olur?

— Olmaz Doktor baba, olmaz, benimki henüz hikâye değil ki! Hem senin dediğin gibi hayatım Saffet'in çocuğuna ana olmakla neticelenirse, o hikâyeyi peşin sana söylemiş olmakla kapatmak isterim.

— Annen sağ olsa ne derdi, Zeyno?

— Annem sağ olsa, ona bu hikâyeden bir kelime söylemezdim.

— Niçin, Zeyno?

— Çünkü kısa saçlarımı tel tel yolar, bunlardan bah-sederken hâlâ kızarmayan yanaklarımı ateş gibi olunca-ya kadar tokatlardı.

İkisi de ayağa kalktı. Doktor'un kolu kızının belinde, başları üstünde asılı güzel bir kadın portresi önünde dur-dular. Ateşli siyah gözlü, kalın kaşlı, yuvarlak beyaz yüz-lü bir kadındı. Doktor'un sakın gözleri yaşardı, gülme-ye çalıştı:

— Hikâyenin adı ne?

— Hikâyemin iki adı var: Zâhirî¹ ismi "Berabere"dir. Fakat hakikî ismi "Kalp Ağrısı" olmak lâzım gelir. Ka-

rın ağrısı vezninde ama neyse. Ya senin hikâyenin adı ne baba?

— “Kleopatra’nın Kirpikleri.”

— Bu benimkini bastırarak babacığım. Hangimiz daha evvel söyleyeceğiz?

— Kura çekelim, Zeyno!

Kura çektiler ve kura genç kıza isabet etti. Yine eski yerlerine oturdular. Genç kız heyecanlandığını saklamak için biraz güldü ve dedi ki:

— İkimizin hikâyesini birleştirip “Kalp Ağrıları” desek nasıl olur? Çünkü kirpik, uçlu bir şeydir, insanı acıtır, değil mi?

— Sen kendi hikâyene bak ve “Kalp Ağrına” başla Zeyno.

1

Azize'nin yeğeni

— Mudanya Konferansı¹ olurken benim Azize'de bir hafta misafir kaldığım günlerde, diye başladı. Boğaziçi'nin mavi suları, rüyalı dağları, altın mehtabı, hulâsa böyle bir hikâyeye lâzım olan bütün dekoru vardı. O akşam İzmir'in alınması şerefine Azizeler Boğaziçili dostlarını çağırdılar. En yeni, en özenilmiş, en frenkvâri bir ziyafet verdiler. Şampanya içtiler, erkekler frak, kadınlar dekolte giydi, Boğaziçi'nin sularına bakarak frenk edebiyatı münakaşa edildi. Senin tabirince kadın erkek hayli fingirdediler.

— Ağrının kahramanı?

— Lâkırdımı hiç kesme baba, o ilk perdede yoktu. Gece yarısı hemen olmak üzereydi. Azize ile yukarı çıktık. Balkonlu odada şöminenin karşısında oturduk. Elektrikleri söndürdük, ay ışığını seyredecektik. Fakat bende böyle içtimaî² ziyafetler ve toplantıların kansızlığı tutulmuş bir tefekkür ve teccessüs³ hali, insanın ağzında erzatz⁴ şeker yemiş gibi garip bir tadı vardı ki,

1. 11 Ekim 1922'de Türk-Yunan savaşına son veren antlaşma.

2. Sosyal.

3. Düşünce ve merak.

4. Yapay.

onu üzerimden gidermek için arkamı denize döndüm, bir şala sarındım, oturdum, somurttum ve sustum. Biraz da suratsızlığımı gidermek için seni ve Saffet'i düşünmeye çalıştım.

— Saffet niçin davete gelmedi?

— Lâkırdımı bir daha kesersen devam etmem, ha! Şöyle tövbe et! Saffet gelmedi ve gelmediği için evvelâ ona darılmıştım. Fakat ne bileyim, o akşam saçı pomatlı, tırnakları manikürlü genç, pembe yüzlü beyler bana, Saffet'in kocaman gözlüklerinin arkasındaki miyop gözlerini, koca kafasını, doktor gömleği içinde hastaları, yahut laboratuvarı içinde dolaşışını hayli tahassürle¹ hatırlattılar. O gün saçlarını bir yerde dalgalandıran, tırnaklarını manikür yaptıran, itiraf edeyim; biraz kocaman dudaklarını küçültmek için boyayan, gözlerine sürme çeken, kolunu ve omzunu fora eden kız, yani ben, kendime yabancı geliyordum. Saffet'i özledim, onun fikir unsuru fazla olan konuşmasını düşündüm ve zannettiğimden çok fazla sevdiğime kanaat getirdim. Azize bu aralık açılmak, kendi kalp hikâyesini anlatmak istiyordu. Onun Anadolu'da bir zabıt² yeğeni vardı. İstanbul'a gelmişti, Azize ona hayli tutulmuştu. Bu akşamı bütün ihtişamıyla onun için hazırlamıştı; şıklığını, inceliğini, İstanbul'un olanca güzellik ve marifetini bu zabite gösterecekti. Onunla evlenmeyi çok istiyordu. Babacığım gülme, bu zabıt bugüne bugün koca binbaşı, otuzunda var yok, az şey mi? Fakat bu zabıt son dakikada daveti reddetmiş, gelmemişti. Halbuki evi de Azize'nin yalısı yanında idi.

Azize'nin hislerini dinlemek hiç hoşuma gitmez, çocuk gibidir. Söylediği şeyin başı sonu yoktur. Fakat bu akşam ağzımda yavan bir tat bırakmıştı ve böyle bir

1. Özlemle.

2. Subay.

eğlenceyi reddeden adamdan bahsedilmesini istedim, onu ciddi ve Saffet'e benzer bir adam tahayyül ediyordum.

Fakat yine Azize'nin bitmeyen şikâyetinden sıkıldım, birdenbire haykırdım:

— Elektrikleri yakalım Azize, çok kurûn-ı vustai¹ bir hassasiyette gidiyoruz.

Azize'nin yüzü camdan denize tarafaydı. Dönmeye zaman kalmadan odanın elektrikleri kendi kendine yandı. Biraz kalın bir ses:

— Azize, karanlıkta kendi kendine mi konuşuyorsun, diye seslendi.

Sesin, genç, fakat olgun ve derin bir perdesi, belli belirsiz, bir de oyuna, şakaya davet eden bir ifadesi vardı. Kimıldanmadan ben cevap verdim:

— Azize benimle konuşuyor, siz in misiniz, cin misiniz, yoksa bizim gibi beniâdem² misiniz?

— Azize, karnından, başka sesle mi konuşuyorsun?

Sonra benim başımı arkadan görmüş olacak, bana doğru seslendi:

— Ben ne inim ne cinim. Anadolu'dan gelen bir za-bitim. Ya siz kimsiniz? Bir erkek çocuk musunuz, bir kız mısınız, yoksa bir peri misiniz?

— Bu akşam peri olmak için tertibat almış, fakat bir türlü etinden, kemiğinden kurtulup peri olamamış bir mahlûkum.

— Mahlûk nedir? Sesiniz biraz kalın, erkek çocuk olsanız gerek. Azize, cama yapışmış gibi ne duruyorsun? Bu sandalyedeki esrarengiz insana beni takdim etsene.

— Takdime ne hacet. Zaten tanıştık ve konuştuğuk, Hasan Bey.

1. Ortaçağ'a uygun, Ortaçağ'a yakışan.

2. İnsanoğlu.

— Siz benim ismimi de biliyorsunuz. Sizin isminiz nedir?

— Zeyno.

— Allah Allah! Bir Kürt genci olacaksınız.

— Hayır, Kürt olan bir Türk genciyim, eğer hâlâ genç denilebilirim.

— Yaşınızı söyleyin, size ben henüz genç misiniz, değil misiniz söylerim.

— Hakikatte yirmi beş, fakat halam herkese yirmi olduğunu söyler.

— Anladım, anladım. Yaşınızı saklıyorlar, o halde henüz evlenmemiş bir küçükhanımsınız. Dârülfünûnlu¹ filân bir şey!

— Evlenmemiş mi, yani kendisine koca arayan bir kız? Hayır bilemediniz, nişanlanmış bir kız, işte nişanı!

Çıplak kolumu kaldırdım, elimi başımdan öteye, arkaya uzattım. Ve mahmuz şakırtısıyla birisi hemen geldi, elimi tutacak zannettim, sonra birdenbire rahatsız edici bir sükût ârız oldu², hep birden sustuk. O dakikaya kadar saklambaç oynayan iki çocuk kadar çılgın ve manâsız bir sevinçle birbirimizi arıyorduk, ikimiz de henüz birbirimizi görmemiştik. Fakat bu görmeden, konuşmadan çok taze ve tatlı bir haz alıyorduk. Bundan daha manâsız ve çocukça bir şey olamazdı ve sırf bu manâsızlık içinde iki yaramaz çocuk gibi mesuttuk.

Azize'nin varlığını unutmuş, her şeyi unutmuş, yalnız kapı arkalarında birbirimizi kovalıyormuşuz gibi kalbimiz, oyunun heyecanı ile atıyordu. Azize davetine gelmemiş olmasından dayızadesine kızmış ve hiddetini biraz uzatmak istiyor, yalnız böyle gece yarısı yukarı-

1. Üniversiteli.

2. Meydana geldi.

ya gelmiş olmasından biraz gurur hissediyordu. Ondan dolayı, onun varlığından haberi yokmuş gibi sıkı bir kayıtsızlık gösteriyordu. Sırf halasının dargın kızının gönlünü almaya gelmiş olan Hasan Bey de böyle bir büyük fotöyün¹ arkasında gömülü, henüz kız mı, erkek mi bilmediği bir sesle şakalaşmadan o kadar memnundu ki, evden oraya gelmekteki maksadını unutmuş gibiydi. Benim tepemden biraz saçlarımı görüyordu, bu koyu kısa saçlarım yapma dalgalarıyla pencerenin önündeki altın saçlı Azize'nin başındaki dalgalı güzel yığınlar yanında hiç de bir kadının başına benzemiyordu. O halde hakikat beni yaramaz bir erkek çocuğu zannedebilirdi. Fakat elimi parmağımdaki nişan yüzüğüyle görünce sıkılmıştı. Sıkılmasının mahiyeti nedir bilmiyorum. Fakat bir an hiç görmediğim bu meçhul askerin eli elimi tutacak zannıyla kalbim manâsız bir şekilde gümbür gümbür attı. Fakat ikimizi de birbirimizden çok şiddetle haberdar eden bu vaziyetle alay etmek için:

— Teftiş bitti mi, elimi çekeyim mi, dedim.

Kısık ve mahcup bir ses cevap verdi:

— Affınızı rica ederim, hakikat sizi bir erkek çocuk zannettim.

Bu oyunun böyle bitmesi, zabitin ciddileşmesi beni tuhaf bir şekilde mahzun etti.

Azize, elimi kaldırdığım zaman pencereden ayrılmış, odanın ortasına ilerlemişti. O, bu rahatsızlığı derhal izâleye² kalktı:

— Çocukluğun lüzumu yok Zeyno, kalk, öyle masaldaki peri kızları gibi ne saklanıyorsun?

Sonra henüz indirdiğim elimi çekti ve beni odanın ortasına götürdü. İlk gördüğüm şey elektrikler altın-

1. (Fr.) *Fauteuil*. Koltuk.

2. Gidermeye, ortadan kaldırmaya.

da ikimizin şeklinin karşıdaki aynaya aksi idi. Azize mavi bir krepdamur¹ tuvaletin bölükleri² içinde küçük sarışın başı, mavi gözleri, çocuk yüzüyle bana her zamandan güzel göründü ve bu görünüş, bende ilk defa olarak manâsız bir kıskançlık hissi uyandırdı. Ben siyah dekolte esvabımın içinde daha uzun, daha kadın görünüyordum. Saçlarımın dalgaları arasında yüzüm bana ilk defa fazla kadın; gözlerim, dudaklarım fazla tehlikeye ve ateşe koşan bir kadın gibi göründü. Teşhir edilen³, teşhirden sıkılan ve belki de bir tehlike sezen vahşi bir hayvan gibi içim ürkek ve kaçmaya hazırlanmış bir vaziyette idi. Fakat aynada gördüğüm aksim alaycı, soğuk ve erkeklerin hiç sevmediği bir şekilde zeki ve zekâsına mağrur bir kadın başı gösteriyordu. Aynada aynı zamanda gördüğüm şey biraz uzun, sırf adaleden örülmüş ince bir erkek vücudu üstünde yanmış, kuvvetli ve genç bir baş, koyu yarıncık derisi kızaran bu yüzden rengini tahmin edemediğim iki göz yalnız bana bakıyor, yalnız beni görüyordu. Kesik bıyıkları altında düzgün dudakları biraz açılmıştı, ömrümde hiçbir insan gözü bana bu kadar hayretle ve incizapla⁴ bakmadı ve ömrümde bir bakıştan bu kadar hem sıkılıp hem de mağrur olduğumu hissetmedim. Azize'nin güzelliğini hemen affettim. Biraz evvel manâsız çocuk oyununda ne kadar mesutsam orada bu Anadolu'dan gelen zabiti büyülemiş gibi hayrete uğratmaktan, kendime dünyanın en güzel ve tehlikeli mahlûku imişim gibi baktırmaktan o kadar başım dönmüştü.

— Arkadaşım Zeyno, yeğenim Binbaşı Hasan Bey!

Ben yine aynada uzun ve ilk defa güzelliğine mağ-

1. (Fr.) *Crépe d'amour*. Bir çeşit ipekten yapılmış bürümcüklü elbise.

2. Bükümleri.

3. Sergilenen.

4. Çekicilikle.

rur olduğum, bir kadın kolunun uzandığını, ince bir za-bitin bu kolun sonundaki ele doğru öpecek gibi eğildiğini gördüm. Sonra çok tabii ve hayli alayla:

— Bizim oyun bitti Hasan Bey, dedim. Şimdi asıl yeğeninizle barışmak oyunu kalıyor ki, bunda bütün kalbimle size muvaffakiyet temenni ederim¹.

Kalp ağrısı ben odama çıktıktan sonra başlıyor. Orada Azize'nin karyolasının karşısındaki şezlonga, bana her vakitki gibi yatak yapmışlardı. Orada, onu görmeye gittiğim zaman, saatlerce yataktan yatağa konuşuyorduk. Bu defa Azize'nin boş yatağına bir türlü uyuyamayan gözlerle baktım ve hâlâ anlatamayacağım bir rahatsızlık, bir bedbahtlık duydum. İçim boştu, hayattan memnun değildim, Saffet'e kızgındım, aşağıda yeğenine barışmak için naz eden Azize ile Hasan Bey'i gülünç ve aptal buluyordum. Hulâsa hep manâsız şeylerin, gülünç bulduğum şeylerin elinde esirdim; Azize'nin yukarıya çıktığını duyunca arkamı çevirdim. Gözlerimi kapadım ve uyuyor gibi yaptım. Fakat o biraz heyecanlı ve biraz da mesuttu. Geldi yorganımı çekti.

— Hasan'la yarın Göksu'ya kadar sandalla gideceğiz. Parlak bir gün olacak, takımları götürüp çay içeceğiz. Sen de geleceksin. Ancak senin sayende gidebiliriz. Zeyno'cuk, annem ikimizi yalnız bırakmaz.

Azize'yi dürüş² bir tavırla ittim:

— Benim yarın işim yok mu zannediyorsun? Hem sabah oluyor, haydi bakalım, ben uyuyacağım. Sabaha kadar gözlerimi kapamadım. Sabah olur olmaz eve dönmeye iyice karar verdim.

Fakat sabah olunca Azize'nin yalvarmasına karşı yumuşadım ve o gün Göksu'ya gittik.

1. Başarı dilerim.

2. Sert.

“El ele ve göz göze duruyoruz. Yüzü sapsarı, gözleri iki altın ışık gibi, dudakları durmadan titriyor; eli, içinde sıkıldığı elimin bir parçası, devamı kadar benim! Birdenbire bizi bulacaklar, geri çevirecekler gibi ovaya doğru el ele uzaklaşıyoruz. (...) Hiç konuşamıyoruz, yanımdakinin titrediğini, kalbinin yine bir motor gibi attığını duyuyorum; fakat eli gibi bütün vücudu da vücudumun devamı kadar benim; belki bu titreme, bu heyecan benim kalbimdedir. Çünkü iki kalpli bir tek vücut mu, yoksa iki vücutlu bir tek kalp mi olduğumuzu bilmiyorum.”

Kalp Ağrısı, edebiyatımızın unutulmaz yazarı Halide Edib Adıvar'ın en tanınmış, en duygusal romanlarından biri. Halide Edib, çoğu romanında yaptığı gibi değişik anlatım teknikleri kullanarak yazmış **Kalp Ağrısı**'nı. Zeyno'nun güncesini, mektuplarını okurken kendinizi soluk kesici bir aşk öyküsünün içinde buluyor, Adıvar'ın gözünden 1900'lerin ilk yıllarının İstanbul yaşamını ta-
dılıyorsunuz.

Kaleme aldığı her metinle yeniden tartışılan Halide Edib'in bütün eserleri, gözden geçirilmiş baskılarıyla Can Yayınları'nda.

#edebiyatımızınmirası #milliedebiyat #zeyno #cumhuriyet #aşkhikayesi
#günce #mektup

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [x](#) canyayinlari

roman

ISBN: 978-975-07-2165-6

9 789750 721656